WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostolle

4.10.2024

Viite: HE 109/2024 vp

Asia: WWF:n lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025, PL 35

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Koonti tärkeimmistä huomioista:

Katsomme, että eduskunnalla on perustuslakiin perustuva velvollisuus lisätä rahoitusta luonto- ja ympäristötoimille. Ymmärrämme julkisen talouden tiukan tilanteen, mutta ympäristön- ja luonnonsuojelun lisärahoituksen menot voitaisiin kattaa esimerkiksi ottamalla käyttöön maankäytön muutosmaksu ja biomassan polton verotus sekä vähentämällä ympäristölle haitallisia tukia.

Luontokadon pysäyttämiseksi ja suotuisan tila turvaamiseksi vuoteen 2030 mennessä on erittäin tärkeä lisätä Helmi-elinympäristöohjelman ja METSO-ohjelmanrahoituksen tasoa, toteuttaa EU:n biodiversiteettistrategian sitoumukset sekä ennallistamisasetuksen tavoitteet ja velvoitteet.

Pyydämme että valtiovarainvaliokunta mietinnössään huomauttaa, että valtioneuvoston olisi tehtävä periaatepäätös valtion luonnontilaisten ja vanhojen metsien määräaikaisesta hakkuukiellosta, jotta arvokkaat alueet ovat turvassa, kunnes kansalliset kriteerit on uudelleenvalmisteltu tiedepohjaisesti.

Pyydämme, että valtiovarainvaliokunta esittää mietinnössään selvitettäväksi yksityishenkilöiden lahjoituksille suunnitellun verovähennysoikeuden ulottamista koskemaan myös ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöjä.

Perustelut

Kesän uutiset ovat jälleen todistaneet meille kaikille, ettei ilmastonmuutos ole kaukana tulevaisuudessa, vaan vaikuttaa jo nyt meihin kaikkiin. Ilmastonmuutos ja luontokato linkittyvät toisiinsa, emmekä voi ratkaista vain toista näistä kriiseistä.

Hallitusohjelmassa puhutaan esimerkiksi luontopositiivisesta Suomesta, jossa ympäristöä ylläpitävät ja palauttavat ratkaisut nähdään Suomen vientivalttina. Tämä ei valitettavasti tule toteutumaan talousarvio esityksen perusteella, sillä esitetyt budjettileikkaukset niin Suomen kansallisella tasolla kuin kehitysyhteistyörahoituksessa eivät tue tätä tavoitetta, eivätkä näin ollen Suomen kansainvälistä roolia ja uskottavuutta.

Ekologinen siirtymä on yhteiskunnan tärkein haaste 2020-luvulla. Ilman elinvoimaista luontoa ei ole kestävää taloutta tai sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa. Luonnon suojelemisen itseisarvon

lisäksi me ihmiset olemme täysin riippuvaisia luonnosta ja sen tarjoamista ekosysteemi-palveluista. Luonto tarjoaa meille muun muassa vettä, ravintoa, terveyttä ja virkistystä sekä energiaa, elinkeinoja, ilmaston sääntelyä ja vesien hallintaa. Ekosysteemipalvelut toteutuvat vain, jos annamme luonnolle riittävästi tilaa säilyttää monimuotoisuutensa ja elinvoimaisuutensa sekä aktiivisesti hoidamme ja ennallistamme sitä.

Julkisella vallalla on perustuslaillinen velvollisuus turvata perusoikeuksien toteutuminen (PL 22 §), ja valtion talousarvio on keskeinen väline tämän velvoitteen täyttämisessä. Perusoikeussäännökset onkin otettava huomioon eduskunnan budjettivallan käytössä (HE 309/1999 vp. s.28). **Ympäristön säilyminen elinkelpoisena on edellytys muiden perusoikeuksien toteutumiselle (HE 309/1999 vp. s.20)**. Siksi valtion talousarvion tulee erityisesti turvata ympäristöperusoikeuden asianmukainen toteutuminen. Tämä vaatii riittävien varojen osoittamista esimerkiksi ennallistamiseen, luonnonsuojeluun sekä ilmastonmuutoksen torjuntaan ja sopeutumiseen. **Lisäksi ympäristöperusoikeuden asianmukainen turvaaminen edellyttää ympäristölle haitallisten tukien poistamista, sillä niiden voidaan katsoa loukkaavan tätä oikeutta.**

Suomi on sitoutunut kansainvälisesti ilmastokriisin ja luontokadon pysäyttämiseen. Talousarvioesityksen ympäristöministeriön hallinnonalaa käsittelevässä selvitysosassa todetaan nimenomaisesti, että luonnon monimuotoisuuden kato pyritään pysäyttämään ja sen suotuisa tila varmistamaan ilmastoviisaasti vuoteen 2030 mennessä toimeenpanemalla uusi kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia ja -toimintaohjelma, edistämällä Helmi-elinympäristö-ohjelmaa ja METSO-ohjelmaa sekä tehostamalla muita toimia lajien ja luontotyyppien suojelemiseksi. Selvitysosassa mainitaan myös, että tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää pinta- ja pohjavesien sekä meriympäristön hyvä tila.

Sitoumusten täyttäminen ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole kuitenkaan mahdollista ilman riittäviä rahoituspanostuksia. Valitettavasti talousarvioesityksessä luonto- ja ilmastotoimille osoitettua rahoitusta ei voida pitää riittävänä. Tarvittava rahoitus voidaan, ja pitää, kattaa mm. vähentämällä ympäristölle haitallisia tukia. Tavoitteita voidaan edistää myös kohdentamalla riittävä määrä valtionmaita suojeluun sekä vaihtomaiksi suojelun edistämiseksi yksityismailla. **Luontokadon pysäyttämiseksi ja suotuisan tila turvaamiseksi vuoteen 2030 mennessä on erittäin tärkeä lisätä Helmi-elinympäristöohjelman ja METSO-ohjelman rahoituksen tasoa, toteuttaa EU:n biodiversiteettistrategian sitoumukset sekä ennallistamisasetuksen tavoitteet ja velvoitteet**. Koska ennallistamisasetus asettaa jäsenvaltioille useita välitavoitteita jo vuodelle 2030, ennallistamistoimenpiteitä ei voida aloittaa vasta ennallistamissuunnitelman valmistumisen jälkeen, vaan niitä on toteutettava rinnakkain suunnitelman laatimisen kanssa. Tämä edellyttää, että vuoden 2025 talousarvioon varataan riittävät resurssit ennallistamistoimenpiteiden toteuttamiselle.

Vesien hyvän ekologisen tilan saavuttaminen vesipuitedirektiivin tavoitteen mukaisesti vuoteen 2027 mennessä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen meristrategiadirektiivin mukaisesti edellyttää **resurssien osoittamista vesien- ja merenhoitosuunnitelmien täysimääräiseen toimeenpanoon sekä Ahti-ohjelman rahoituksen lisäämistä kattavasti koko Suomeen.**

Valtiontalouden tarkastusvirasto on vastikään julkaissut selvityksen ’Vesien- ja merenhoidon ohjaus, rahoitus ja tuloksellisuus – Maatatalouden ravinnekuormituksen vähentäminen’ https://www.vtv.fi/julkaisut/vesien-ja-merenhoidon-ohjaus-rahoitus-ja-tuloksellisuus-maatalouden-ravinnekuormituksen-vahentaminen/. Selvityksessä todetaan muun muassa että: "Hyväksyessään vesien- ja merenhoidon suunnitelmat valtioneuvosto ei kohdenna rahoitusta niiden toteutukseen. Rahoituksesta päätetään erikseen valtion talousarvioprosessissa, eri ministeriöiden taloussuunnittelussa sekä useiden erillisten rahoitusohjelmien suunnittelussa. Valtion vesien- ja merenhoitoon käyttämien varojen suuruutta on vaikea arvioida, koska rahoitusta ei suunnitella eikä seurata kokonaisuutena. Viime kädessä toimenpiteiden toteutus riippuu lukuisten yksittäisten toimijoiden päätöksenteosta, ja suunnitelmien toteuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen".

Vuoden 2025 budjetissa pitää huomioida ainakin seuraavat asiat ympäristöministeriön hallinnonalan näkökulmasta

35 Ympäristöhallinnon toimintamenot

Vuoden 2025 talousarvioesityksessä ei esitetä tarvittavia korotuksia ympäristö- ja luonnonsuojelun rahoitukseen verrattuna vuoden 2024 tasoon, jolloin rahoitusta leikattiin yli kolmanneksella vuoden 2023 tasosta. Ympäristöhallinnon resurssit ovat edelleen äärimmäisen pienet, mikä merkittävästi vaikeuttaa mahdollisuuksia pysäyttää luontokato tehokkaasti. Toivomme, että eduskunta lisää rahoitusta keskeisille momenteille, joista alla tarkemmin.
Ymmärrämme julkisen talouden tiukan tilanteen, mutta ympäristö- ja luonnonsuojelun lisärahoituksen menot voitaisiin kattaa esimerkiksi ottamalla käyttöön maankäytön muutosmaksu ja biomassan polton verotus sekä vähentämällä ympäristölle haitallisia tukia.
On tärkeää turvata ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen luontopalveluiden määrärahat. Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen ei ole onnistunut ja vesien sekä Itämeren hyvän tilan saavuttaminen on edelleen pahasti kesken. Ilmastokriisin hillinnän, pysäyttämisen ja siihen sopeutumisen tarve vain kasvaa.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot

- Suomen ympäristökeskuksella on tulevaisuudessa yhä tärkeämpi rooli tiedon tuottajana lukuisten eri ympäristöön liittyvien haasteiden ratkaisemisessa. Sykessä tuotetaan perustietoa sekä poikkitieteellistä tietoa moniulotteisiin kysymyksiin liittyen. Myös hankkeet, joissa kehitetään eri tavoitteiden yhteensovittamista ovat ansiokkaita ja hyödyllisiä.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon

- Järjestöjen tärkeää työtä luonnon- ja ympäristönsuojelun saralla tulisi arvostaa ja lisätä järjestöjen erittäin pientä rahoitusta. Järjestöt voivat moninkertaistaa valtion avustuksien eurot luonnon tilan parantamiseksi yksityiseltä sektorilta, kuten yrityksiltä, kerättyjen lahjoitusten ansiosta. Lisäksi järjestöt pystyvät hakemaan Euroopan Unionin hanke-rahoituksia Suomeen mikäli omarahoitusosuus saadaan täytettyä.
- Järjestöjen vähäisen rahoituksen sekä ympäristö- ja luonnonsuojelun riittämättömän rahoituksen vuoksi on erittäin **tärkeää, että valtiovarainvaliokunta esittää mietinnössään yksityishenkilöiden lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamista koskemaan myös ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöjä**. Hallituksen

kevään 2024 kehysriihessä esitettyä ehdotusta laajentaa lahjoitusvähennystä koskemaan vain tiettyjä järjestöjä, kuten urheilujärjestöjä, ei voida pitää oikeudenmukaisena tai tasapuolisena ratkaisuna.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja jälkihoidon momentille ehdotetaan jälleen tuntuvaa laskua

- **Pidämme valitettavana, että momentin rahoitusta ehdotetaan supistettavaksi yli puolella vuoden 2024 tasosta, vaikka tuolloin rahoitusta vähennettiin jo lähes 60 % edellisen vuoden tasosta**. Momentin rahoituksen vähentäminen on erityisen valitettavaa tilanteessa, jossa Itämeren turvallisuustilanne on tällä hetkellä erittäin huolestuttava. Suomenlahden öljykuljetukset eivät ole vähentyneet, vaan ovat osittain siirtyneet "varjolaivastoon", ja alusten kunnosta ja vakuutusturvasta ei ole luotettavaa tietoa. Suuri öljyonnettomuus sitoo valtavasti kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisten viranomaisten resursseja ja sen vaikutukset heijastuvat koko yhteiskuntaan.
- Vuonna 2025 toimintansa aloittava ympäristövahinkorahasto, joka korvaa Öljysuojarahaston, ei tule mahdollistamaan ympäristövahinkojen torjunnan riittävän valmiustason ylläpitämistä. Ympäristövahinkorahastosta myönnettävät avustukset esimerkiksi hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille torjuntakaluston hankintaan tulevat olemaan huomattavasti pienempiä verrattuna Öljysuojarahastosta myönnettyihin avustuksiin. Hyvinvointialueiden on tarkoitus kattaa loput valmiuden ylläpitämisen ja kehittämisen kustannuksista. **Tästä syystä haluamme tässä yhteydessä ilmaista huolemme pelastustoiminnan toimintamenoihin (26.30.01) esitetystä yli 2,2 miljardin euron leikkauksista**.

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

- Momentille esitetään myönnettäväksi (siirtomääräraha 3v) 15 540 000 euroa. Pidämme valitettavana, että esitetty summa ei yllä edes edellisen vuoden tasolle. Luonnon monimuotoisuuden keskeisten työkalujen (Helmi- ja METSO -ohjelmat) määrärahoja tulee lisätä merkittävästi. Ilman riittävää rahoitusta Suomi ei tule pääsemään tavoitteeseensa luonnon monimuotoisuuden tilan kehityksen kääntämisessä.

23. Itämeren ja vesien suojelun edistäminen

- Olemme tyytyväisä, että momentin rahoitukseen esitetään 3,6 miljoonan euron lisäystä. Kannamme kuitenkin aikaisemmin vuosien tavoin huolta siitä, että vesiensuojelua saadaan toteutettua valtakunnan laajuisesti valuma-aluetasolla. Kommentoimme tätä tarkemmin momentin 35.10.61 kohdalla.

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät

- Metsähallituksen luonnonsuojelun rahoituksen lasku vaarantaa luonnon monimuotoisuuden suojelu- ja ennallistamistavoitteiden saavuttamisen. Suomi ei tule pääsemään tavoitteeseensa luonnon monimuotoisuuden tilan kehityksen kääntämisessä, jos jo ennestään pieni rahoitus alennetaan. Kansalaisten kiinnostus luonnonsuojeluun on korkea ja luonnossa liikkumiseen kasvamaan päin. Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville on lisääntyvä tarve.
- EU:n biodiversiteettistrategia edellyttää kaikkien jäljellä olevien luonnontilaisten ja vanhojen metsien tiukkaa suolelua. Näkemyksemme mukaan hallitus on ohittanut keskeisen tieteellisen tutkimustiedon laatiessaan kriteerit valtion vanhojen metsien tunnistamiseksi ja suojelemiseksi. Metsien iälle ja lahopuun määrälle on asetettu liian tiukat vaatimukset. Esitetyillä suojelukriteereillä vanhojen metsien hakkuut tulisivat

lisääntymään. **Tämän vuoksi hallituksen on tehtävä periaatepäätös valtion luonnontilaisten ja vanhojen metsien määräaikaisesta hakkuukiellosta, jotta arvokkaat alueet ovat turvassa, kunnes kansalliset kriteerit on uudelleenvalmisteltu tiedepohjaisesti.**

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen

- WWF on erittäin pettynyt, että vuonna 2024 vesienhoidon jo ennestään supistettuja määrärahoja ollaan jälleen pienentämässä. Vesienhoidon ympäristötavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa ilman rahoituspanostuksia. Vesiensuojelun tehostamisohjelman avulla, jonka toimia jatketaan Ahti-ohjelmalla, on saatu merkittävä määrä vesienhoitotoimijoita aktivoitua valtakunnallisesti. Ohjelman hankkeiden avulla on saatu toteutettua konkreettisia vesiensuojelutoimenpiteitä ja erityisesti niitä, jotka ovat maanomistajille vapaaehtoisia. Monissa vesienhoidon toimenpideohjelmissa todetaan, että vesienhoidon toimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen on monesti haasteellista, koska moni toimenpiteistä on maanomistajille vapaaehtoisia, eikä ympäristöhallinnolla ole henkilö- tai taloudellisia resursseja toteuttaa tällaisia kohteita riittävästi. Vesienhoidon tehostamisohjelman hankkeissa on toteutettu monihyötyjä tuottavia vesiensuojelukohteita, jotka vähentävät ravinne- ja kiintoainekuormaa, vähentävät peltoalueiden tulvimisriskiä ja lisäävät monimuotoisuutta. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi kosteikot ja kaksitasouomat. Monissa alueellisissa hankkeissa on kartoitettu, suunniteltu ja jopa luvitettu vesiensuojelukohteita, jotka odottavat rahoitusta. Vesiensuojelun rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja maanomistajien innostusta vapaaehtoisten kohteiden toteuttamiseen olisi hyvin suuri sääli jättää käyttämättä. **Esitetyt leikkaukset vesienhoidon määrärahoihin kuitenkin vaarantavat edellä kuvattujen vesiensuojelutoimenpiteiden monihyötyjen realisoitumisen**.
- Painotus Saaristomeren vesiensuojeluun on periaatteessa ymmärrettävää, koska alue halutaan pois HELCOM:n hotspotlistalta. Huomattavaa kuitenkin on, että hyvää huonommassa tilassa olevat rannikko- ja sisävedet Suomessa painottuvat koko rannikon läheisyyteen, eivät ainoastaan Saaristomeren alueelle, minkä lisäksi Suomessa on huomattava määrä sisävesiä, joiden hoitoon tarvitaan taloudellista panostusta. **Määrärahojen vahva painottaminen Saaristomeren alueelle eriarvoistaa alueita, jotka kaikki tarvitsevat panostuksia vesienhoitoon.** Huomattavaa myös on, että Vesiensuojelun tehostamisohjelman avulla on kanavoitu yksityistä rahoitusta vesiensuojeluun hankkeiden omarahoitusosuuksien kautta, jotka ovat olleet noin 30–50 % hankkeiden kokonaisbudjeteista ja siksi merkittäviä panostuksia alueelliseen vesienhoitoon. Julkisen rahoituksen vähäisyys vaarantaa siten myös tärkeän yksityisen rahoituksen ohjautumisen vesienhoitoon.

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot

- Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v) esitetään n. 4,6 % korotusta edelliseen vuoteen verrattuna. Määrärahoihin esitetty korotus on tervetullut, mutta luonnonsuojelualueiden hankintaan osoitettu rahoitus on edelleen riittämätön luontokadon pysäyttämisen, luonnontilan palauttamisen ja Suomea sitovien YK:n luontosopimuksen Kunming Montreal tavoitteiden saavuttamiseksi, joiden mukaan Suomen tulee suojella 30 % maa- ja meripinta-alasta vuoteen 2030 mennessä. Myös

EU:n biodiversiteettistrategia tähtää samaan tavoitteeseen. Näiden valossa ja monimuotoisuuskriisin ratkaisemiseksi **suojelualueiden hankintaan tulisi budjetoida vähintään 100 miljoonaa euroa vuodessa**.

- Olemme esittäneet, että hallituksen tulee säätää laki, joka takaa raakkuvesistöjen varsille 50 metrin suojavyöhykkeen.
- Niin kauan kuin valtionhallinto ei onnistu luonnonarvomarkkinoiden avulla luomaan muita tehokkaita mekanismeja luonnonsuojelulain mukaisten korvausten rinnalle, momentin rahoitusta tulee lisätä, jotta suojavyöhykkeiden rajaamisesta voidaan maksaa asianmukaiset korvaukset. **Valtion tulee osoittaa resurssit raakun suojelun toimeenpanoon eli erityisesti suojeltavan lajin suojelurajauspäätösten tekemiseen. Tarvittava rahoitus vuodelle 2025 voisi arviolta olla 50 000 € suojelukorvauksiin. Lisäksi tarvitaan noin 4:ää henkilötyövuotta vastaava työvoimalisäys ELY-keskuksiin**.
- Merellisten kansallispuistojen suojelemattomat vedet on kiireellisesti sisällytettävä kansallispuistoihin.

Muut huomiot valtion talousarviosta

Suomi on kansainvälisesti sitoutunut ilmastokriisin ja luontokadon pysäyttämiseen, ja näiden tavoitteiden saavuttaminen vaatii toimia myös ympäristöministeriön hallinnonalan ulkopuolella. Tästä syystä WWF haluaa nostaa esiin seuraavat näkökohdat liittyen vuoden 2025 talousarvioesitykseen:

- Vuoden 2024 ilmastovuosikertomuksen mukaan Suomen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 ei vaikuta nykytoimien valossa todennäköiseltä, ja ilman merkittäviä lisätoimia maankäyttösektorilla on todennäköistä, ettei Suomi saavuta EU:n LULUCF-asetuksen mukaisia velvoitteita ilman mahdollisia ulkomailta hankittavia nieluyksiköitä ja päästöoikeuksia, jotka voivat maksaa useita miljardeja. Tämän mittavan taloudellisen taakan välttämiseksi **maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) päivittämisestä on tehtävä päätös tällä hallituskaudella**. Nieluvelan taittoa tulisi myös tukea palauttamalla turvepeltojen ilmastotoimien rahoittaminen sekä joutoalueiden metsitystuki.

- Luontokadon pysäyttämiseksi ja suotuisan tila turvaamiseksi vuoteen 2030 mennessä on erittäin tärkeä lisätä Helmi-elinympäristöohjelman ja METSO-ohjelman lisäksi Nousu-ohjelman ja maaseudun kehittämisen (ympäristökorvaukset) rahoituksen tasoa.

- **On keskeisen tärkeää pienentää Metsähallituksen tulostavoitetta, eikä nostaa sitä, kuten talousarvioesityksessä on ehdotettu**. Tämä mahdollistaa valtion maiden biodiversiteetin suojelun sekä matkailuelinkeinon mahdollisuudet – kustannustehokkuus talousarviossa esitettyjen monien tavoitteiden toteuttamiseksi olisi huomattavan suuri.

- WWF on erittäin huolissaan siitä, että budjetissa ei ole erikseen osoitettu Ulkoasianministeriön hallinnonalan alla, **kuinka Suomi täyttää Pariisin ilmastosopimuksen rahoitusta koskevat velvoitteet. Talousarvioesityksestä ei käy myöskään ilmi täyttääkö Suomi osaltaan YK:n luontosopimuksen Kunming-**

Montreal tavoitteiden mukaisen tuen kehitysmaille sopimuksen toimeenpanoon. Toivomme, että eduskunta peruu kehitysyhteistyöhön ehdotetut lisäsäästöt ja lisää merkittävästä Suomen kansainvälistä biodiversiteettirahoitusta.

Lopuksi

Luonnosta huolehtiminen tuo yhteiskunnalle keskeisiä hyötyjä. Ennallistamalla ja luontopohjaisten ratkaisujen avulla palautetaan luonnon puskurointikykyä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi luonnon mahdollisuutta torjua tulvia ja kuivuutta. Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen paranee. Nämä tuo myös kustannussäästöjä, lisää turvallisuutta sekä mahdollistaa elinkeinojen harjoittamisen. Lisäksi ennallistamistoimien toteuttaminen tuo alueille työtä.

Maailman Luonnon Säätiö – World Wide Fund For Nature, Suomen rahasto sr (WWF Suomi)





Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Raija-Leena Ojanen
Oikeudellinen neuvonantaja

Lisätietoja: Raija-Leena Ojanen, raija-leena.ojanen@wwf.fi , p. 0505990232